

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obžalovaného **JUDr. J. M. a spol.**, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) a iné na verejnom zasadnutí 14. novembra 2011 v Bratislave o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktoré podal proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 10. decembra 2009, sp. zn. PK 2 T 21/2007, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok z 10. decembra 2009, sp. zn. PK 2 T 21/2007, bol obžalovaný JUDr. J. M. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/1 Gv 57/05-283, z 18. júna 2007 pre skutky právne posúdené ako trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.), ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenom čase v priebehu roka 2004, najneskôr v máji 2004, na presne nezistenom mieste v L. požiadal J. Ď. obv. JUDr. J. M., advokáta so sídlom A., J. X. ,L., aby pre neho vybavil zastavenie trestného stíhania v jeho trestnej veci vedenej, na Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície V Lučenci v konaní č. ČVS: OUJP-220/10-2003

pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.); následne obv. JUDr. M. sa kontaktoval na obv. JUDr. O. G., prokurátora Okresnej prokuratúry v L., ktorý v uvedenej trestnej veci vykonával prokurátorský dozor nad vyšetrovaním, tento následne vrátil vec vyšetrovateľovi na došetrenie po tom, čo mu vyšetrovateľ vec predložil s návrhom na podanie obžaloby, pričom v pokyne vyslovil právny názor, že sa jedná o obchodno-právny vzťah, na čo vyšetrovateľ uznesením z 2. júna 2005 č. ČVS: OUJP-220/10-2003 trestné stíhanie vedené proti J. Ď. zastavil; obvinení sa navzájom spolu dohodli, že za zastavenie trestného stíhania vyžiada obv. JUDr. M. od J. Ď. úplatok, čo aj obv. JUDr. M. urobil a požiadal ho o poskytnutie 50 000 Sk (1 659,70 €) pre obv. JUDr. G. a tento úplatok obv. JUDr. M. od J. D. pri osobnom stretnutí dňa 8. júla 2005 v L. prevzal a uvedený obnos si následne obvinení medzi sebou rozdelili nezisteným spôsobom, pravdepodobne na polovicu,

2/ obv. JUDr. J. M. v presne nezistenom čase v priebehu roka 2004 až do 13. januára 2005 na presne nezistenom mieste bližšie nezisteným spôsobom žiadal od D. T. sumu 50 000 Sk (1 659,70 €) s tým, že tieto použije ako úplatok na vybavenie toho, aby jej syn M. T., proti ktorému bolo vedené trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.) a iné a proti ktorému prebiehalo konanie na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 2T 186/04, bol potrestaný čo najmiernejším trestom odňatia slobody, a ktorého v trestnom konaní zastupoval ako obhajca, pričom úplatok v tejto požadovanej výške následne prijal od presne nezistenej osoby; následne po tom, čo bol M. T. rozsudkom Okresného súdu v Lučenci z 13. januára 2005 uznaný za vinného a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní päť rokov, požiadal obv. JUDr. M. D. T. o ďalších 50 000 Sk (1 659,70 €) ako úplatok za to, že vybaví, aby odvolací súd uložený trest nezvýšil, pričom tento obnos od presne nezistenej osoby na presne nezistenom mieste v čase najneskôr do 26. apríla 2005 aj prijal,

3/ obv. JUDr. J. M. koncom mesiaca apríl 2006 prijal úplatok vo výške 20 000 Sk (663,88 €) od Ing. R. K., ktorý mu tento poskytol tak, že dňa 20. apríla 2005 prostredníctvom H. V. zaslal uvedený obnos na účet obvineného vo V., pobočka L., č. účtu X./X.; o poskytnutie tejto sumy požiadal Ing. K. JUDr. M. V., ktorý predtým, začiatkom roka 2005 prijal od Ing. K. úplatok vo výške 300 000 Sk (9 958,18 €) za to, že u kompetentných osôb vybaví, aby Ing. K. nemusel nastúpiť výkon trestu odňatia

slobody v trvaní 15 mesiacov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. apríla 2004 č. 5 To 73/04; poskytnutie úplatku vo výške 20 000 Sk (663,88 €) zdôvodnil JUDr. V. Ing. K. tým, že tento je určený pre osobu, prostredníctvom ktorej na Okresnom súde vo Zvolene vybaví odloženie nástupu výkonu trestu odňatia slobody, a touto osobou bol obv. JUDr. M..

Tým istým rozsudkom bol obžalovaný JUDr. O. G., taktiež postupom podľa § 285 písm. a/ Tr. por., oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/1 Gv 57/05-283, zo dňa 18. júna 2007 pre skutok v obžalobe právne kvalifikovaný ako trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2004, najneskôr v máji 2004, na presne nezistenom mieste v L. požiadal J. Ď. obv. JUDr. J. M., advokáta so sídlom A., J. X. ,L., aby pre neho vybavil zastavenie trestného stíhania v jeho trestnej veci vedenej, na Okresnom úrade justičnej a kriminálnej polície V Lučenci v konaní č. ČVS: OUJP-220/10-2003 pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.); následne obv. JUDr. M. sa kontaktoval na obv. JUDr. O. G., prokurátora Okresnej prokuratúry v L., ktorý v uvedenej trestnej veci vykonával prokurátorský dozor nad vyšetrovaním, tento následne vrátil vec vyšetrovateľovi na došetrenie po tom, čo mu vyšetrovateľ vec predložil s návrhom na podanie obžaloby, pričom v pokyne vyslovil právny názor, že sa jedná o obchodno-právny vzťah, na čo vyšetrovateľ uznesením z 2. júna 2005 č. ČVS: OUJP-220/10-2003 trestné stíhanie vedené proti J. Ď. zastavil; obvinení sa navzájom spolu dohodli, že za zastavenie trestného stíhania vyžiada obv. JUDr. M. od J. Ď. úplatok, čo aj obv. JUDr. M. urobil a požiadal ho o poskytnutie 50 000 Sk (1 659,70 €) pre obv. JUDr. G. a tento úplatok obv. JUDr. M. od J. D. pri osobnom stretnutí dňa 8. júla 2005 v L. prevzal a uvedený obnos si následne obvinení medzi sebou rozdelili nezisteným spôsobom, pravdepodobne na polovicu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušil rozsudok Špecializovaného

trestného súdu Pezinok z 10. decembra 2009 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil s tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

V písomných dôvodoch podaného odvolania uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za jednostranný, hodnotiaci iba dôkazy v prospech oboch obžalovaných, pričom súd postupoval v rozpore s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. Vyslovil tiež názor, že rozsudok je predčasný, bol vyhlásený bez vykonania závažných dôkazov usvedčujúcich oboch obžalovaných z páchania trestnej činnosti.

Vo vzťahu ku skutku v bode 1/ obžaloby uviedol, že svedok J. Ď. vo výpovedi v prípravnom konaní oboch obžalovaných jednoznačne usvedčil. Na hlavnom pojednávaní mal byť vykonaný dôkaz výsluchom tohto svedka, pretože svedok nemal zákonný dôvod na odmietnutie výpovede na hlavnom pojednávaní. Svedkovi bolo odložené vznesenie obvinenia a preto mu reálne nehrozil trestný postih.

Trestná činnosť obžalovaných bola preukázaná aj vykonanými záznamami telefonických hovorov medzi obvinenými navzájom ako aj medzi obžalovaným JUDr. M. a svedkom Ď.. Odpočúvanie a záznam telefonického prevádzky na telefónnom aparáte JUDr. M. bol vykonaný zákonným spôsobom.

Ďalej v dôvodoch odvolania prokurátor poukázal na neštandardné správanie sa obžalovaného JUDr. G. ako dozorujúceho prokurátora v trestnej veci svedka Ď., pričom zastavenie trestného stíhania bolo vyústením korupčného vzťahu medzi obžalovanými.

Po analýze obsahu výpovedí svedkov D. T., E. J. M. T., R. K. a Š. V. v písomných dôvodoch podaného odvolania prokurátor konštatuje, že vina obžalovaného JUDr. M. bola preukázaná aj vo vzťahu ku skutku ustálenom v bode 2/ obžaloby.

Aj v tejto časti bola trestná činnosť obžalovaného preukázaná vykonaným záznamom telefonických rozhovorov medzi obžalovaným a svedkyňou D. T. a medzi touto svedkyňou a jej synom M. T..

Vina obžalovaného JUDr. M. v bode 3/ obžaloby bola preukázaná nespochybniteľným faktom, že na účet obžalovaného prišla suma 20 000 Sk a to bez legálneho dôvodu, pretože obžalovaný nebol obhajcom svedka Ing. K..

V ďalšej časti dôvodov odvolania prokurátor konštatuje, že u všetkých záznamov telefonických rozhovorov boli splnené podmienky ustanovenia § 115 ods. 7 Tr. por. Pokiaľ prvostupňový súd nevykonal na hlavnom pojednávaní dôkaz prehratím odpočúvania a záznamu telekomunikačných činností na technickom zariadení a prečítaním prepisov záznamov, postupoval v rozpore so základnou zásadou trestného konania uvedenou v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por., nevyporiadal sa so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, a preto jeho záver, že sa nestali skutky, pre ktoré boli obžalovaní stíhaní pramení z nedostatočne vykonaného dokazovania.

Na základe podaného odvolania odvolací súd primárne zistil, že neboli dané dôvody pre postup podľa § 316 Tr. por. a následne podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Po preskúmaní obsahu predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vykonal všetky dôkazy, ktoré boli získané zákonným spôsobom v smere a rozsahu potrebnom pre náležité zistenie skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, súd ich dôsledne vyhodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne (§ 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por.).

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania správne dospel k záveru, že skutky tak ako ich prokurátor ustálil v obžalobe sa nestali, a preto v súlade s ustanovením § 285 písm. a/ Tr. por. oboch obžalovaných spod obžaloby oslobodil.

Obžaloba prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v bode 1/ obžaloby kladie obom obžalovaným za vinu to, že svedok J. Ď. mal požiadať advokáta – obžalovaného JUDr. J. M., aby mu vybavil zastavenie trestného stíhania v jeho trestnej veci, tento následne mal kontaktovať dozorujúceho

prokurátora – JUDr. O. G., mali sa dohodnúť, že obžalovaný JUDr. M. vyžiada od svedka Ď. 50 000 Sk, ktoré od neho aj prevzal a mali si ich rozdeliť na polovicu. Prokurátor JUDr. G. mal vec vrátiť vyšetrovateľovi s názorom, že sa jedná o obchodnoprávny vzťah a tento mal trestné stíhanie zastaviť.

Odvolaací súd po preskúmaní veci zistil, že skutok tak ako bol ustálený v obžalobe nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

Obaja obžalovaní spáchanie žalovaného skutku popreli a ich obhajobné tvrdenia inými vykonanými dôkazmi vyvrátené neboli. Obžalovaný JUDr. M. uviedol, že svedka Ď. zastupoval ako advokát na základe plnej moci v tejto a tiež aj v iných obchodných veciach. Finančná odmena za poskytnutie právnej pomoci bola zmluvne dohodnutá, sumy ktoré mu svedok odovzdal boli zaevidované v účtovníctve a vydal na ne pokladničné doklady. Od nikoho úplatok nežiadal a nikoho nepodplácal.

Taktiež obžalovaný JUDr. G. vypovedal, že dozor nad vyšetrovaním v trestnej veci svedka Ď. vykonával v súlade so zákonom, v samotnom skutku nie je uvedené akým konkrétnym konaním mal zákon porušiť.

Obhajobné tvrdenia JUDr. G. a tým nepriamo aj JUDr. M. boli potvrdené výpoveďami všetkých vypočutých svedkov, ktorí v rôznych pracovných pozíciách (vyšetrovateľ, zastupujúci prokurátor, okresný prokurátor, nadriadení prokurátori krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry) prišli s trestnou vecou svedka Ď. do kontaktu. Svedkovia JUDr. P. P., JUDr. E. C., JUDr. D. K., JUDr. K. T. zhodne potvrdili, že postup obžalovaného JUDr. G. v tejto trestnej veci bol úplne bežný a pri kontrolnej činnosti nikdy nezistili, že by sa obžalovaný G. angažoval vo veci nejakým nezákonným spôsobom. Nadriadení prokurátori sa pri svojej kontrolnej činnosti stotožnili s postupom JUDr. G. ako dozorového prokurátora.

Najzásadnejšou v tomto smere je však výpoveď svedka Ing. P. J. – vyšetrovateľa, ktorý potvrdil, že obžalovaný s ním komunikoval štandardne ako aj v iných trestných veciach, nikdy ho neusmerňoval ani mu neprikázal, že trestné stíhanie musí zastaviť, takýto pokyn od obžalovaného nedostal. Uviedol, že skutočnosť, že trestné stíhanie svedka Ď. bolo

v konečnom dôsledku zastavené vyplynulo z doplneného dokazovania výsluchom svedkov a poškodenej.

Svedok J. Ď. na hlavnom pojednávaní 20. októbra 2009 (č. 1. 525) odmietol vypovedať po tom, ako bol poučený o jeho práve odmietnuť vypovedať, okrem iného aj v zmysle ustanovenia § 130 ods. 2 Tr. por. Odvolával sa na skutočnosť, že má obavu, že by si svojou výpoveďou mohol privodiť trestné stíhanie a v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že v teraz rozhodovanej veci bol najskôr vypočúvaný ako podozrivý a následne ako svedok. Poukázal na list, ktorý adresoval súdu a ktorý je súčasťou spisu vo zv. 10 č. 1. 159.

Výpoveď J. Ď. z prípravného konania, keď bol vypočutý v procesnom postavení svedka súd na hlavnom pojednávaní neprečítal s odkazom na ustanovenie § 263 ods. 4 Tr. por., pretože v tejto zápisnici o výsluchu svedka absentuje prehlásenie svedka po poučení podľa § 100 ods. 1, ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.), podľa aktuálne platného Trestného poriadku ide o § 130 ods. 1, ods. 2.

Odvolací súd sa po oboznámení s týmito výpoveďami a tiež s listom svedka, ktorý adresoval súdu s postupom konajúceho sudcu stotožnil.

Z obsahu listu svedka J. Ď. z 2. októbra 2007 (zv. 10, č. 1. 159-160), ktorý adresoval Špeciálnemu súdu v Pezinku vyplýva, že v decembri 2005 ráno o 06.30 prišla k nemu domov polícia s povolením na prehliadku priestorov jeho firmy. Po prehliadke priestorov a zadržaní dokumentov bol zadržaný a odvezený na políciu do Banskej Bystrice. V kancelárii mu policajt naznačil čo od neho chcú a aby bol rozumný, ak sa chce vrátiť domov. Prikázali mu odovzdať všetky osobné veci a oznámili mu, že je zadržaný. Naznačovali mu, že keď bude spolupracovať tak ho pustia domov. Bol v tiesni akú v živote ešte nikdy nepocíťoval, mal strach o dvojročné dieťa, manželku, synov, matku a rozhodol sa vypovedať, hoci proti svojmu svedomiu. V ten deň bol potom prepustený domov. Vo výpovedi v januári 2006 zotrval na predchádzajúcich tvrdeniach, lebo sa obával opätovného zadržania. Napriek tomu nikdy nepovedal, že peniaze ktoré vyplácal JUDr. M. boli úplatok, išlo vždy o dohodnutú odmenu za právne služby. Na aké účely JUDr. M. peniaze použil povedať nevie. Pokiaľ vo výpovedi uviedol, že mu dával „všimné“, bola to hlúposť, ktorá ho ako prvá napadla, keď ho vyšetrovateľ nútil, aby niečo v tom zmysle povedal.

Okolnosti zadržania, predvedenia a výsluchu svedka Ď. uvádzané v tomto liste korešpondujú s obsahom predloženého spisu. Svedok bol 12. decembra 2005, po tom ako bola v priestoroch jeho firmy vykonaná prehliadka, zadržaný v L. približne o 09.30 hod. a bol predvedený k výsluchu v procesnom postavení podozrivého, ktorý začal o 12.30 hod. a trval do 15.50 hod. Výsluch bol vykonaný v neprítomnosti obhajcu. Následne bol J. Ď. už v procesnom postavení svedka vypočúvaný v ten istý deň v čase od 18.45 do 21.45 hod.

Zo zápisnice o výsluchu svedka zv. 2, č. 1. 135-143 vyplýva, že svedok bol vyšetrovateľom poučený v zmysle zákonných ustanovení uvedených v predtlačí, ale skutočne v tejto zápisnici absentuje výslovné prehlásenie svedka vo vzťahu k poučeniu v zmysle ustanovenia § 100 ods. 2 (§ 130 ods. 2) Tr. por., či právo odoprieť vypovedať využíva alebo nie a vypovedať bude.

V zmysle platnej judikatúry, ak je aktuálne poučiť svedka podľa § 100 ods. 2 Tr. por. (teraz § 130 ods. 2), svedok sa musí výslovne vyjadriť, či toto právo využíva, alebo nie. Obsah vyjadrenia svedka musí byť uvedený v zápisnici o jeho výsluchu. Len vtedy možno takýto dôkazný prostriedok považovať za vykonaný zákonným spôsobom. Ak nebol takýto svedok poučený o tomto práve alebo sa výslovne nevyjadril, či spomenuté právo využíva, alebo nie, ide o podstatnú chybu konania, v dôsledku čoho takúto výpoveď nemožno na hlavnom pojednávaní prečítať na základe ustanovenia § 263 ods. 4 Tr. por. Uvedenú chybu možno odstrániť iba opätovným vykonaním úkonu zákonným spôsobom.

Z uvedeného je zrejmé, že súd na hlavnom pojednávaní nemohol čítať výpoveď svedka J. Ď. z prípravného konania z 12. decembra 2005, pretože tento dôkaz nebol získaný zákonným spôsobom pre nedostatok poučenia svedka.

Právo svedka odoprieť výpoveď, ak by svojou výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo osobám uvedeným v ustanovení § 130 ods. 2 prvá veta Tr. por., je dôsledkom ústavnej ochrany pred takouto povinnosťou (čl. 47 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 37 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Táto zásada má prednosť pred dosiahnutím účelu trestného konania v zmysle § 1 Tr. por. a to aj vtedy, ak by v konkrétnej veci mohla viesť k dôkaznej núdzi.

Odvolací súd preto nemohol akceptovať odvoláciu námietku prokurátora, že svedok na hlavnom pojednávaní nemal právo odmietnuť vypovedať, pretože mu reálne trestné stíhanie nehrozilo. Z obsahu spisu, zv. 1 č. 1. 26 vyplýva, že prokurátor súhlasil podľa § 205 Tr. por. s dočasným odložením vznesenia obvinenia svedkovi Ď..

Podľa ods. 4 § 205 Tr. por., ak pominú dôvody na dočasné odloženie vznesenia obvinenia, policajt na pokyn prokurátora bez meškania vznesie obvinenie.

Medzi dôvody smerujúce k ukončeniu dočasného odloženia vznesenia obvinenia a pre vznesenie obvinenia patria napríklad zmena postoja spolupracujúceho páchatel'a, odsúdenie páchatel'ov, nedodržanie dohody a pod. Podľa názoru odvolacieho súdu v čase konania hlavného pojednávania, keď svedkovi bolo len dočasne odložené vznesenie obvinenia reálne mu hrozilo trestné stíhanie, a preto mal zákonné právo využiť inštitút odopretia výpovede na základe § 130 ods. 2 Tr. por.

Právne relevantné skutočnosti, ktoré svedok Ď. ku skutku v bode 1/ obžaloby uviedol sú tie, že obžalovanému JUDr. M. úplatok nedal a finančné čiastky ktoré mu odovzdal, boli odmenou za poskytnutie právnej pomoci.

Skutok ustálený v bode 2/ obžaloby kladie obžalovanému JUDr. M. za vinu, že pýtal od D. T. dvakrát sumu po 50 000 Sk za to, že v prvom prípade vybaví pre jej syna M. T. v jeho trestnej veci uloženie čo najmiernejšieho trestu odňatia slobody a v druhom prípade, že mu odvolací súd na základe odvolania prokurátora trest nesprísni. Uvedené sumy mal prevziať obžalovaný od nezistenej osoby a na nezistenom mieste.

Obžalovaný JUDr. M. aj v tomto bode spáchanie žalovaného skutku poprel. Uviedol, že obhajobu svedka M. T. vykonával na základe zmluvy o právnej pomoci z 20. augusta 2004. Na finančné prostriedky, ktoré obdržal za právne zastupovanie vystavil príjmové pokladničné doklady a tieto odovzdal svojej sekretárke. Nevedel uviesť prečo neboli zahrnuté v peňažnom denníku na rok 2004.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného potvrdili vo veci vypočutí svedkovia C. T. – otec, ktorý inicioval, aby jeho syna obhajoval JUDr. M., M. T. – brat, ktorý poskytoval

finančné prostriedky na obhajobu, M. T., Š. V. – priateľ, ktorý sprostredkoval finančný kontakt medzi svedkom M. T., ktorý pracoval v Í. a obžalovaným, I. B. a R. K..

Ani jeden z týchto svedkov nepotvrdil, že by finančné čiastky odovzdané obžalovanému JUDr. M. boli úplatkom, nemali vedomosť, že by v súvislosti s trestnou vecou M. T. niekto žiadal, alebo prijal úplatok. Finančná čiastka, ktorá bola obžalovaným JUDr. M. vrátená, predstavovala sumu nespotrebovanú na trovy obhajoby.

V podstate jediným svedkom na výpovedi, ktorého obžaloba založila vinu obžalovaného JUDr. M. bola svedkyňa D. T.. Táto svedkyňa však tiež na priame otázky či v prípade dvoch súm po 50 000 Sk išlo o úplatok vypovedala, že nevie či to bol úplatok, JUDr. M. jej to nikdy takto nepovedal, nezaujímal ju, či JUDr. M. dal peniaze nejakému sudcovi, nič také ju nenapadlo. Potvrdila, že peniaze poskytoval jej syn M. a absolútne nevie koľko stála obhajoba jej syna.

Vo vzťahu ku skutku v bode 3/ obžaloby, obžalovaný JUDr. J. M. uviedol, že na požiadanie JUDr. V. mal ako advokát zastupovať Ing. R. K., pričom odmena za zastupovanie bola dohodnutá na sumu 20 000 Sk. V tomto duchu pripravil aj dohodu o právnej pomoci. Suma 20 000 Sk, ktorá mu bola zaslaná na oficiálny účet, nebola prijatá ako úplatok. Keďže vo veci nevykonal žiadne úkony, uvedenú sumu vrátil.

Obhajobné tvrdenie obžalovaného v celom rozsahu potvrdil práve svedok Ing. K., ktorý vypovedal, že pre pracovnú zaneprázdnenosť nestačil podpísať obžalovanému plnú moc a sumu 20 000 Sk, ktorú mu prostredníctvom svojej priateľky H. V. poukázal na účet považoval za zálohu za právnu pomoc. Keďže obžalovaný v jeho veci ako advokát nekonal, požiadal ho o vrátenie platby za zastupovanie pri obnove konania, čo sa aj stalo.

Ostatní k veci vypočutí svedkovia buď využili svoje právo a odmietli vypovedať (JUDr. V., JUDr. Š.) alebo sa ku skutku vyjadriť nevedeli (P. C., N. B.).

K odvolacej námietke prokurátora, že vo vzťahu ku všetkým trom skutkom ustáleným v obžalobe, bola trestná činnosť obžalovaných preukázaná aj vykonanými záznamami telefonických hovorov medzi obvinenými navzájom a medzi obvinenými a svedkami, a preto prvostupňový súd pochybil, keď na hlavnom pojednávaní nevykonal dôkaz prehratím

odpočúvania a záznamov telekomunikačných činností na technickom zariadení a prečítaním prepisov záznamov, keďže u všetkých záznamov telefonických hovorov boli splnené podmienky ustanovenia § 115 ods. 7 Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné.

Prvostupňový súd nevykonanie tohto dôkazu na hlavnom pojednávaní v podstate odôvodnil tým, že ani jeden z príkazov na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností nebol vydaný na základe uznesení vyšetrovateľa Policajného zboru o začatí trestného stíhania podľa § 160 ods. 1 Tr. por., sp. zn. ČVS: PPZ-71/BPK-S-2005 z 28. novembra 2008 (zv. č. 1, č. l. 20) vo vzťahu ku skutku v bode 1/, sp. zn. ČVS: PPZ-29/BPK-S-2005 z 9. decembra 2005 (zv. č. 1, č. l. 14), vo vzťahu ku skutku v bode 2/ a sp. zn. ČVS: PPZ-34/BPK-S-2005 z 20. mája 2005 (zv. č. 1, č. l. 15), vo vzťahu ku skutku v bode 3/, teda odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností bolo uskutočnené v inej ako teraz prejednávanej veci. Odpočúvanie a záznam telekomunikačnej činnosti bolo pravdepodobne realizované na základe príkazov vydaných v trestnej veci vedenej proti obžalovanému JUDr. M. V..

Súd prvého stupňa sa v tejto súvislosti odvolal na ustanovenie § 115 ods. 7 Tr. por., podľa ktorého v inej trestnej veci ako je tá, v ktorej sa odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vykonal, možno záznam ako dôkaz použiť len vtedy, ak sa súčasne aj v tejto veci vedie trestné konanie pre trestný čin uvedený v odseku 1.

Vyslovil záver, že uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 160 ods. 1 Tr. por. vzťahujúce sa na skutky v teraz rozhodovanej veci boli vydané neskôr ako uznesenia policajného orgánu o začatí trestného stíhania, na základe ktorých boli vydané príkazy na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností, a preto nie je možné konštatovať, že by sa trestné konania viedli súčasne.

S takouto argumentáciou súdu prvého stupňa sa nemohol stotožniť ani odvolací súd.

V súvislosti so zodpovedaním otázky, či je možné použitie záznamov o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke v inej trestnej veci než v ktorej boli realizované na základe príkazu sudcu, je potrebné sa v úvode zmieniť o tom, kedy je možné zasiahnuť do práva na súkromie tak, aby to bolo v súlade so zákonom.

Do práva na súkromie možno zasiahnuť len v odôvodnených prípadoch a na základe zásad legality, legitimacy a proporcionality.

Legálny zásah znamená, že štát môže do práva na súkromie zasiahnuť iba na základe a v medziach zákona, pričom sa skúma, či k zásahu do súkromia došlo v súlade s platnými právnymi predpismi.

Legitimita zásahu znamená, že do práva na súkromie možno zasiahnuť len vtedy, keď je to v záujme štátu z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny a v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany ich práva a slobôd.

Proporcionality zásahu znamená, že k nemu možno prikročiť len vtedy, keď je to nevyhnutné a sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami a iba v duchu požiadaviek kladených na demokratickú spoločnosť vyznačujúcu sa pluralizmom, toleranciou a voľným duchom.

Aby bolo možné v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotiť dôkaz získaný použitím informačno – technických prostriedkov ako dôkaz získaný zákonným spôsobom v zmysle a v intenciách judikatúry Európskych orgánov ochrany práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky možno vo všeobecnosti zhrnúť, že je potrebné, aby boli splnené tieto základné podmienky:

- podaný návrh spĺňa náležitosti stanovené Trestným poriadkom alebo zákonom č. 166/2003 o ochrane pred odpočúvaním
- príkaz alebo súhlas na použitie informačno – technických prostriedkov je riadne odôvodnený, obsahuje všetky stanovené náležitosti a bol vydaný príslušným súdom a sudcom
- použitie informačno – technických prostriedkov bolo vykonané v súlade s vydaným príkazom
- dôkaz získaný použitím informačno – technických prostriedkov je použiteľný v trestnom konaní z hľadiska kvality, obsahu a úplnosti.

V ustanovení § 115 ods. 7 Tr. por., ako je už uvedené vyššie, sa uvádza, že v inej trestnej veci, ako je tá, v ktorej sa odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vykonal, možno záznam použiť ako dôkaz len vtedy, ak sa súčasne aj v tejto veci vedie trestné konanie pre trestný čin uvedený v odseku 1 § 115 Tr. por.

V odseku 7 § 115 Tr. por. sú teda upravené podmienky na použitie tohto inštitútu ako dôkazu v inej trestnej veci.

Špecializovaný trestný súd v posudzovanej veci zaujal stanovisko, že treba toto ustanovenie vykladať doslovne, a to tak, že obligatórnou podmienkou použitia záznamu telekomunikačnej prevádzky v inej trestnej veci je vedenie tohto iného trestného konania pre trestné činy uvedené v § 115 ods. 1 Tr. por. súčasne s trestným konaním, kde sa záznam telekomunikačnej prevádzky vykonal.

Podľa názoru odvolacieho súdu však slovo „súčasne“ je potrebné správne vzťahovať až k okamžiku použitia výsledkov odpočúvania a nie už k okamihu vykonávania odpočúvania. Bolo by nelogické, aby zákonným spôsobom vykonané odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, ktoré vo veci, v ktorej bolo nariadené mohlo byť vykonané aj pred začatím trestného stíhania, ale v inej veci by mohlo byť použité len v tom prípade, ak by už v dobe vykonávania tohto odpočúvania bolo v tejto inej veci vedené trestné stíhanie a nič by v tomto prípade nebránilo, aby bolo súčasne nariadené odpočúvanie aj v tejto veci, kde dokonca na rozdiel od tej prvej veci by obvinený už bol známy. Opačný výklad by bol v rozpore s argumentom *reductio ad absurdum*, nakoľko by viedol k záveru, ktorý nemá rozumný zmysel a v podstate by znamenal vylúčenie použitia tohto ustanovenia na rozhodujúcu väčšinu prípadov v praxi a znamenal by faktickú nemožnosť použitia predmetného ustanovenia.

Odvolací súd však po dôkladnom oboznámení sa s utajovanou časťou spisu v trestnej veci obžalovaného JUDr. J. M. a JUDr. O. G. č. p. NS-V-5/2010 (NS-V-65/2011) musí konštatovať, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky bol vykonaný spôsobom, ktorý nie je v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a nerešpektuje vyššie spomenuté princípy. Tento záznam je preto potrebné považovať za dôkaz získaný nezákonným spôsobom.

Príkazy sudcu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky boli vydané na základe uznesenia o začatí trestného stíhania za trestný čin nepriamej korupcie podľa § 162 Tr. zák. z 27. januára 2005, sp. zn. ČVS: PPZ-6/BPK-S-SV-2005. Uvedené uznesenie je súčasťou spisu (zv. č. 1, č. I. 1) a bolo vydané zrejme vo veci, v ktorej bolo následne vznesené obvinenie JUDr. M. V. v inej ako teraz posudzovanej veci.

Zo skutkovej vety tohto uznesenia vyplýva, že v nezistenom čase, na nestotožnených miestach, nestotožnený prokurátor, od nestotožnených osôb žiadal a prijal úplatky vo forme finančnej hotovosti v nezistenej výške a iné nenáležité výhody za to, že na žiadosť nestotožnených osôb ovplyvní u kompetentných osôb trestné konania voči nestotožneným osobám v súvislosti s ukončením vyšetrovania, druhom a výškou uloženého trestu, rozhodnutím o podmiennečnom prepustení osôb z výkonu trestu odňatia slobody a inými skutočnosťami súvisiacimi s trestným konaním a v tomto konaní pokračuje naďalej.

Trestné stíhanie sa začína vydaním uznesenia a začatie trestného stíhania je podmienkou, ktorá oprávňuje obstarávanie a vykonávanie dôkazov podľa tohto zákona.

Z odseku 3 § 199 Tr. por. (§ 160 ods. 3 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005) vyplýva, že uznesenie o začatí trestného stíhania musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Uznesenie neobsahuje odôvodnenie.

Z vyššie citovaného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva aké náležitosti musí uznesenie o začatí trestného stíhania obsahovať a okrem iných je to aj opis konkrétneho skutku páchatel'a. V uznesení o začatí trestného stíhania „vo veci“ nepostačuje len vysloviť, že sa začína trestné stíhanie pre určitý trestný čin podľa konkrétneho zákonného ustanovenia a pomenovania, ale musí obsahovať aj časť, v ktorej sa uvedie opis skutku, teda údaje, ktoré sa dajú získať napr. z obsahu oznámenia o trestnom čine, z výsluchu oznamovateľ'a alebo z iných zadovážených podkladov pre trestné stíhanie. Trestné stíhanie sa vedie vždy pre konkrétny skutok a nie pre jeho právne označenie a pomenovanie. Vzhľadom na jednu zo základných zásad trestného konania, že nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, konkrétny skutok, pre ktorý

sa má viesť trestné stíhanie musí byť opísaný. Pokiaľ to tak nie je, trestnému stíhaniu chýba jeho predmet a teda niet skutku, o ktorom by bolo možné konať a rozhodovať.

V posudzovanom prípade uznesenie o začatí trestného stíhania „vo veci“ z 27. januára 2005 nemá náležitosti požadované zákonom, je paušálne a všeobecne použiteľné vo vzťahu ku ktorejkoľvek trestnej veci pre trestný čin podľa § 162 ods. 1 Tr. zák.

V teraz posudzovanej veci boli následne vydávané i ďalšie uznesenia o začatí trestného stíhania, kde už skutky boli konkretizované, teda z polohy „nestotožnené, nezistené“ sa dostali ku konkrétnym údajom. Uznesenia o začatí trestného stíhania vo vzťahu k obžalovaným JUDr. M. a JUDr. V. špecifikoval vo svojom rozhodnutí aj prvostupňový súd a tieto dali rámec pre obstarávanie a vykonávanie dôkazov zákonným spôsobom.

Príkazy na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky boli v priebehu celého trestného konania a dokonca i v štádiu vydávania príkazov na predĺženie doby odpočúvania a záznamov telekomunikačnej prevádzky vydávané výlučne na základe uznesenia z 27. januára 2005. V prípade príkazov, ktorými sudca predlžoval dobu odpočúvania a vykonávania záznamov telekomunikačnej prevádzky navyše mylne uvádzal sp. zn. uznesenia ČVS: PPZ-7/BPK-S-SV-2005, hoci takéto uznesenia sa v spise ani nenachádza, správne ma byť ...PPZ-6/BPK... .

Podstatnou a zásadnou chybou príkazov sudcu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky je nedostatok ich odôvodnenia, čím nebola naplnená jedna zo základných podmienok umožňujúca v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotiť dôkaz získaný použitím informačno – technických prostriedkov ako dôkaz získaný zákonným spôsobom.

Ustanovenie § 115 ods. 3 (pôvodne § 88 ods. 3) Tr. por. upravuje náležitosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky (ďalej len odpočúvanie). Príkaz, okrem iných zákonom požadovaných náležitostí, musí obsahovať odôvodnenie príkazu aj skutkovými okolnosťami a to osobitne na každú účastnícku stanicu alebo zariadenie. Orgán vydávajúci príkaz na odpočúvanie je povinný konkrétne odôvodniť skutočnosti, na základe ktorých boli naplnené zákonné podmienky zásahu do práva na súkromie. Nie je možné akceptovať, ak príkaz je odôvodnený len formálne, všeobecne, obmedzujúc sa len na citáciu

príslušných právnych predpisov. Absencia odôvodnenia aj materiálnych podmienok potrebných na nariadenie odpočúvania je neprípustná.

Vydanie príkazu na odpočúvanie má totiž v praxi dva následky. Jednak ten, že je možné uskutočňovať hoc aj vo vymedzenom rozsahu odpočúvanie telefonických rozhovorov a jednak, že sa na základe príkazu získavajú dôkazy, ktoré sú potom v trestnom konaní použiteľné na preukázanie rozhodujúcich skutočností riešených v rámci trestného konania.

Osoba, ktorej telefonický rozhovor bol odpočúvaný, musí mať možnosť obrany jednak voči samotnému faktu odpočúvania jeho rozhovoru. Teda voči samotnému faktu zásahu do jeho práva na súkromie, ale aj proti použitiu odpočúvanej komunikácie ako dôkazu v trestnom konaní.

Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania príkazu na odpočúvanie si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre tento zásah do práva na súkromie. Bez takéhoto odôvodnenia opierajúceho sa o konkrétne skutočnosti je príkaz spravidla nepreskúmateľný. Námietka, že vzhľadom na utajený charakter odpočúvania by bolo kontraproduktívne uvádzať v odôvodnení konkrétne skutočnosti odôvodňujúce vydanie príkazu, lebo tieto by mohli zmať účel, pre ktorý bol vydaný neobstojí, pretože práve vzhľadom na utajený charakter odpočúvania nič nebráni tomu, aby dôvody, ktoré viedli súd k vydaniu príkazu, boli konkrétne uvedené. Pri dodržaní režimu utajenia sa dotknuté osoby môžu o vydaní príkazu a o dôvodoch, ktoré k tomu viedli, dozvedieť len dodatočne, teda iba po realizácii odpočúvania.

Odôvodnenia obsiahnuté v príkazoch, ktoré sú súčasťou utajovanej prílohy spisu predloženého na rozhodnutie o odvolaní možno považovať len za formálne. Ani v jednom odôvodnení nie sú uvedené konkrétne skutočnosti, ktoré viedli k vydaniu príkazu. V príkazoch, ktorými bola predĺžovaná doba na odpočúvanie, keď už mohli byť známe aj konkrétne skutočnosti odôvodňujúce fakt, že sa má v odpočúvaní pokračovať, nie sú uvedené žiadne konkrétne skutočnosti, iba sa formálne konštatuje, že boli splnené všetky zákonom požadované podmienky pre predĺženie doby odpočúvania.

Taký spôsob odôvodnenia, aký súd v posudzovanej veci použil nemožno akceptovať a príkazy vydané v tejto veci treba považovať za zjavne neodôvodnené, pretože si nemožno utvoriť obraz o tom, aké konkrétne skutočnosti viedli k ich vydaniu.

S poukazom na tieto dôvody, odvolací súd považoval odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky za nedôvodné, a preto ho postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 14. novembra 2011

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková